

DEBRECZEN-NAGYVÁRADI

ÉRTESÍTŐ.

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Felelős szerkesztő: NYIRI GÉZA.

Előfizetési feltételek:

Fizetendő Debreczenben.
Egész évre 2 frt.
Fél évre 1 „
Községeknek 62 kr.
Egyes szám ára 4 kr.

Szerkesztőségi és kiadói iroda:

Gróf Degenfeld-tér 3. sz. házában.
Vilmos sörcearnoka szomszédságában.)
Kéziratok vissza nem adatnak.

Hirdetési díjak:

Négy-hasábos petit sorért 8 kr;
többszörinél 6 kr.
Nagyobb és többszöri hirdetéseknel igen kedvező engedmények tételnek.
Bélyegdíj: minden beiratásért külön 30kr.
„Nyiltér”-ben megjelenő közlemény minden petit sora 15 kr.
Hirdetések és előfizetések helyben akadémiai hivatalnál, Csáthy Ferencz, Telegdi K. Lajos, Budapestben: Goldberger A. V., Általános Tudósító VII., Erzsébet-körút 14., Blockner J., Eckstein Bern., Haasenstein és Vogler, Bécsben, Prágában A. Oppelt, Schaleck H. és Párisban, Hamburgban s Majnai-Frankfurtban: G. L. Daube és Mosse Rudolf hirdetési intézetében fogadtatnak el.

Ezred évek vágya.

Debreczen, 1899. május 27.

Két ezred éve lesz ide s tova, hogy a népek lelkében egy édes álomkép ütött tanyát s ez álomkép az — örökbéke magasztos eszméje volt.

Az eszme apostola maga a Megváltó volt, kinek születésekor angyalok kara zengte zsolozsmául: „békesség és jóakarát a földön az emberek között.

Az örök béke első apostola — keresztfára került; megfeszítették magok az emberek, azok, a kiknek büneiért a legkínosabb és legszegenyteljesebb halált is elszenvedte.

És két ezred év alatt sok, sok apostola akad az örök békének és mégis álmok álmodasa maradt s bizonyára az is fog maradni soká, nagyon soká, hogy legyen a következő századoknak is legalább egy eszményi vágya.

...Hollandia egy kies városában, Hágában, a hol a németalföldi bűbájós kis fiatal királynő szokott üldülni, Európa komoly diplomatai most kovácsolják az oroszok fenkőlt gondolkozásu czárjának kezdeményezésére az örök béke létesítését, melynek kezdete az általános lefegyverkezés lenne!

Agyat szédítő eszme a czár gondolata.

Hogy épen annál kellett az eszmének megfogamzani, a kiknek hagyományos jogául ismerik a földtekén a kényur rettenetes zsarnokságát. A czárok nem ismerik az irgalmat, az emberi szeretetet. És ime az emberek legszentebb vágyát az orosz czár akarja megvalósítani.

És azt mondta egy tudós, hogy elég volt eddig reményekkel kecsegtetni a népet; valóság kell már.

Öszintén megvalljuk, nem sokat bizunk a hagai tanácskozások sikerében. De van reményünk arra, hogy az emberi kegyetlenségek a legszűkebb határok közé fognak szorítkozni, a mit remelhetővé tesz az is, hogy az orosz czár a szibériai száműzetéseket beszüntetni szándékozik.

Egy csepp az emberi szenvedések enyhítésére, de csepp után cseppek is következhetnek s ha századok mulva is, de valamikor még

is beteljesül az emberek ezredéves álma s eljut az ember arra a magas pontra, ahol az ember embertársát szereti, becsüli.

Csak tanácskozzanak a béke munkásai a hagai kies kastélyban, érleljék az eszmét, az idő aztán elvégzi a többi.

Mert mi hiszünk még az emberek jóságában és tudjuk remélni az emberek boldogságát is.

Némó.

Kenyér és diploma.

Debreczen, 1899. május 27.

Tagadhatatlan, hogy hazánk az utolsó század második felében óriási haladást tanusított a civilizáció minden ágában.

Mint tikkadt nyári napon rekkenő hősegre a langy eső meghozza a növények buja sarjadását, ugy a tizenkilencedik század második fele is, mintegy érezvén azt, hogy neki százados mulasztást kell pótolnia, nyüzsgő élet, pezsgő tevékenység, lázas mozgalom indult meg az ipar, a kereskedelem, a tudomány és a művészet minden ágán.

De mint a termékenyítő eső a hasznos növényekkel együtt gazt és dudvát is hoz a föld színére, ugy századunk villámgyorsan növekedő civilizációja is meghozta fattyuhajtását az álcivilizáció képében.

És semmi sem veszedelmesebb a társadalomra nézve a félmivelt emberrel és az álpszeuda civilizátónál, — mivel mindkettő melegágya a proletárizmusnak.

Pedig a proletárizmus veszedelmes faktora a társadalomnak.

És mi neveli a proletáriátus osztályt? Semmi más, mint a diploma után való hajszá.

Nálunk, mondok csak nálunk — ha az apa kereskedő, iparos, dehogyan neveli ugyanazon pályára a fiát!

Sokszor halljuk, hogy az apa mondja a fiának: „Ha nem tanulsz, mesterségre adlak”, így ijesztetik a szülők még most is gyermekeiket — akik nem szivesen tanulnak.

„Tanulj fiam, mert suszter lesz belőled”, kesereg az anya a tudományra épen nem fogékony fiúnak.

Hogy az atya szép vagyont és független társadalmi állást szerzett magának tisztességes mesterségével, iparával, kereskedelmével, azt nem veszi figyelembe.

Neki csak egy a vágya: a fia legyen diplomás ember, tekintetes ur, esetleg beamter, talán még

képviselő is, talán — ki tudja — miniszterségig is vibeti? Utóljára is Kerkápolyi és Horváth Boldizsár bölcsőjét sem diszította holmi grófi korona.

Igy terelik nyakra-főre a gyermekeket a tudományos pályára, akár van bennök rátermettség, hajlam és képesség a tudományos pályára, akár nem.

Ha a fiu megbukik egyszer, kétszer ismételtetik vele az osztályt, míg hosszas kísérletezés temérdek pénzáldozat árán és még több idővesztéssel a fiu úgy, ahogy megkapta a a diplomát, vagy pedig végkép elesett tőle, beleunva a sok sikertelen kísérletezésbe.

Ha meg is nyerte azt a diplomát, az atyjának fele vagyonába — néha egészségébe — került. Maga a diplomás ember előtt pedig csak igazán most kezdődik a küzdelmes élet. Diplomával a kezében, badarságot badarságra halmoz, míg egy kis praxisra és keresetre teszen szert. Az adósságok akkorára fejére nőttek és így kénytelen hajlama és szive ellenére azt elvenni feleségül, élete párjával, a kivel a legtöbb pénzt kapja. És ha eddig csak a feje volt üres, most a szive, a kebele is sivár marad.

És ha nem jutott kenyérkereső diplomához? Lesz belőle a társadalmi rendet felforgató proletár.

A tanulás felcigázta igényeit, a munkától elszokott, a kevés, a mit tanult, nem bír elég gyakorlattal. Felcsigázott igényeinek a kielégítéséhez nem lévén elegendő pénze, tiltott eszközökkel igyekszik annak birtokába jutni és így minden lépten-nyomon összeütközésbe jön az igazságszolgáltatással, míg utóljára is életének nagyobb részét a börtönben tölti.

Ha a szülők ama pénzáldozatnak csak fele részét költötték volna gyermekükre, nevelvén azt tisztességes mesterségre, úgy boldog, megelégedett ember vált volna belőle, aki hasznos tagja lett volna a társadalomnak is.

Nem mondjuk mi, hogy minden fiugyermek tereltessék az ipar és kereskedelem pályájára, csak azt óhajtuk, hogy a szülők ne erőszakolják gyermekeiket a tudományos pályára és magukat ne tegyék anyagilag tönkre csak azért, hogy fiuk diplomás emberek legyenek, csak a hajlamot kell nézni s ne azt, hogy ha a fiu eszes gyerek, mert fog a feje, ergő legyen belőle doktor! Hát az iparhoz és kereskedelemhez talán nem kell a jó felfogás, az ész, a zsenialitás?

Sőt minél jobb készültséggel, minél nagyobb szellemi és anyagi tőkével fog valamelyes ipar vagy kereskedelmi ághoz, annál könnyebben, annál jobban tud boldogulni.

Ma már intelligencia kell az iparhoz és kereskedelemhez.

Karcolatok.

— Innen-onnan, mindenünnen. —

Kalmáris világot élünk.

Ugy látszik, az időjárás is hozzánk szegődött, mert — egyezkedik.

Elég tisztességes az ajánlata. 50%.

Felét élvezhetjük a szép, a bűbájós májusnak napfényben, felét meg — esőben.

Hogy ki a nyertes e nagy kiegyezésben, azt az ördög tudja.

*

Debreczennek vendégei voltak. Az osztrák-magyar bank fiókjainak főtisztviselői, akik ugy beszélnek a milliőrökről, mint mi a folyton kicsinyedési mániában szenvedő — zsemlekről.

Ették, ittak, tanácskoztak s azon kívül — németül is beszélgettek.

Voltak a Hortobágyon, láttak sok ökröt, szamarat, lovat, birkát és — délibábót.

Végre kifáradtak és — hazamentek.

Ez kérem szépen a — tanulmányi út a maga valóságában.

*

Egyik helybeli laptársunk lesajnálja a városi tanácsot, hogy nagyon lassan határozza el magát a város öntözésére.

Hát nem illik a tanácsot bántani.

Az csak azt csinálja, a mit a jó keresztény embernek csinálni dukál.

Nem avatkozik a — jó Isten dolgába.

*

Pünköszt szépen sikerült.

A kisvasút bevett vagy 1200 forintot, az emberek meg bevettek vagy 800 hordó sört.

A templomok, no azok nem sok embert — vehettek be.

*

A mi jó szomszédunk — Nagyvárad — erősen halad.

A kaszárnya építési betegségből szerencsésen kigyógyulva, most színházat épített, selyemgyár létesítésén törekszik s vasúti üzletvezetőséget kíván szervezni.

Ide s tova kívánni fogja, hogy a képviselőház is ott tartsa legalább a — nyári üléseit.

*

Páris egyik irodalmi szalonjában a háziasszony műkedvelői előadást rendezett. A darabban maga a háziasszony játszotta a főszerepet s mikor előadás után, vendégei a szokásos bókokkal elhalmozták, szerényen így szólt:

— De uraim, önök hizelegnek... Nagyon jól tudom, hogy ezt a szerepet csak egy valóban szép és fiatal asszony tudja méltóan eljátszani.

TÁRCSA.

Szülőföldről. *

*Kincses Erdély, bérczeidhez
Repül emlékezetem,
Kincses Erdély, bérczeidet
Végtelenül szeretem!*

*Hogy is tudna elfeledni
S nem szeretni tégedet,
Ki a szelíd kis Szamosnak
Kies partján született?*

*Hol a nap oly tiszta, fényes
És oly balzsamos a lég,
Én is, én is ott születtem,
Boldog gyermek ott valék.*

*S milyen üdv, ha képzeletben
Újra visszaszálhatok!
Hallom meg, mit zúg a fenyves,
Mit sutognak a habok.*

*Leülök a víz partjára,
Rám mosolyog fenn az ég
S királylányról, boldogságról
Elhallgatom a mesét.*

*Királylányról, boldogságról
Olyan régi, szép mese!
S gyermekkorból, üdvösségből
Nem maradt rám semmi se.*

*Férfiként a nagy világban
Kell ma küzdelemem*

* Mutatvány szerző legközelebb megjelenendő kötetéből.

*És csak emlékeztem jár
Édes szülőföldemen*

*De ha egykor majd a végzet
Elszólítja lelkemet,
A szelíd Szamos partjára
Engem visszavigyetek.*

*És ott, ama drága földben
Ássátok meg síromat,
Hadd vegyítse az enyészet
Szent porával poromat!*

Révi Nándor.

A hervadt pünkösdi rózsá.

— Csokonai Vitéz Mihálytól. —

Egy csöndes, katonás miatyánk fohásza mellett, fájdalomban fogait csikorgatva ült fel ágyában ballagi Balla. Ődön nyugalmazott huszárezredes s roppant erőmegfeszítéssel próbált leszállani köszvényes lábáival. De látva, hogy nálánál még a köszvény is erősebb, hatalmasabb, abba hagyta kínos vergődését s harsány hangon bebarancsolta ordinánczát.

Egy vén kiszolgált huszár lépett be a hívó hangra s meg sem mukkanva, katonás tartásban feszesen állt meg az ajtónál.

— Tolja kend az ablakhoz azt a nagy karos széket — szólt az ezredes — aztán jöjjön kösse be a lábaimat jó melegen és segítsen leszállnom, mert ez az átkozott köszvény — ezer bomba és kartács! — ismét kegyetlen garázdálkodik csontjaimban. De nini! — mordult fel — hát kendbe ugyan mi a csoda ütött, hogy ünneplő atilláját húzta magára?

— Hát instálom parancsára méltóságos urnak — felelt János fogát szíva — ma Isten kegyelméből piros pünkösdi első napja vagyon s alásan kéreznék szabadságra. Mert hát ilyenkor minden jó keresztény a nagy erdőn dicséri az Urat és —

— Jól van jól. Ne predikáljon kend annyit — vágott szavába az öreg ur — hanem segítsen oda vánszorognom a civiliz lovamhoz s ültessen rá. Aztán mehet, de nekem részegen haza ne bandukáljon. Értették?

— Igenis értették! mondá János s besegítve gazdáját a nagy karos székre szent Pál-ként ott hagyta őt köszvényével egyetemben.

Magára maradván az ezredes, közönyös arccal nézett le az ablakon át a hullámozó tömegre mely mint egy nagy hangyaboly igyekezett ki a szabad természet ölébe, a nagyerdő hús, lombos, árnyas fái alá — ünnepelni.

Ezer bomba és kartács! — monológizált — minden ember boldog, örül a mai napnak, mulathat kedvére, csak én vagyok ide szögezve. Elhagyatva, senkitől nem szeretve, senkitől nem környezve, betegen, összetört, benuit testtel.

S mintha fájna szívének egyedüliségében látni a boldog mosolylyal tova siető ember-áradatot, elfordítá szemét az ablaktól s kezéibe rejtette arczát, mely a szokottnál is komorabbá, zordabbá lett. Nagy íves öszülni kezdő szemöldökeit összeránczolva bámult maga elé gondolatokba merülve. S mintha valami fájó, de mégis kedves emlék idéződne elébe, keserű mosoly húzódtott végig ajkán. És akaratlanul mintegy az emlék hatása alatt nyult a közeli íróasztal fiókjába s hivett abból egy fakult rózsaszín szalaggal átkötött csomagot.

Finom por lepte azt és látszott a sárgult, elhalványult betűkön, hogy évtizedes, régi, nagyon régi emlékek lehetnek azok.

Szokatlan hévvel keresett köztük valamit. És csodálatos! mint hosszan tartó vihar után az ég — a zord arc is kiderült. A katonás, kemény vonás szépen elsimult, melankorikussá vált s halvány gyöngye pir futottta el.

Végre hosszas kutatás után diadalmasan vont elő a csomagból egy szép hosszukás, gyöngye női vonásokkal írott levelet s szétbontva azt, ölébe hullt egy sárgult fehér pünkösdi rózsá.

A levelet iszonyodva dobta le a földre, míg a rózsát gyöngédem felemelte, kiszáradt, vér nélküli ajkaihoz vitte s elborítá azt csókjával. Mig hatalmas, széles melle zilálni kezdett, meg-megszakivta mély sóhajok törtek ki belőle s egyszerre csak szeméi megteltek könnyekkel s lassan leperregve arczán, reá hulltak az elsárgult, feloszlásnak indult pünkösdi rózsára.

*

*

*

Három évtizeddel kell, hogy vissza vigyelek kedves olvasó, elmondandó annak a pünkösdi rózsának a történetét.

Az a benuit, összetört ember, ki fényes katonai ranggal ül ott a nagy karosszékekben, kinek a durva katonás élet eltoppít minden nemesebb érzését és a ki mégis képes volt egy hervadt virágocska láttára könybe borulni, ezelőtt harmincz évvel deli termetű, életvidor, tisztársaitól irigyelt kis boldog hadnagyocska volt.

Mint nagy vagyon örököse, majoreszkója, gáláns uri életet élt. Dédelgetett kedvence volt kora legszébb hölgyeinek. Ünnepektől a lóversenyeknek mint urlovas, a báloknak, mint legelegánsabb tánczos s kezdeményezője, lelke minden mulatságnak, melyben ő vitte a vezérszerpet.

Egyszer aztán valami stikli miatt, melyet jószívű ezredese nem tudott elutasolni, büntetésből egy kis városkába osztották be szolgálattételre.

Nagyon hehezen törődött bele a nagyvárosi társadalmi fényes kört megszokott gavallér a provincia egyhangúságába. Kevés volt az intelligencia s az is húzódtott a katonáktól. Így hát saját tisztársai kompániájára volt utalva, ha azt nem akarta, hogy az unalom spleen beteggé tegye. Egyik éjt a másik után töltött víg cimborák nagy orgiában, hol pataként folyt a pezsgő s az urak csókolgatták a cigányok szurtos, fekete pófáit. Tetszett neki ez az élet egy darabig, de aztán unni kezdte, végre megutálta. Megmagyarázhatatlan vágy fogta el egy ismeretlen érzés birhatásért. A ledér szerelmet ismerve, áhitozni kezdett az igazi után.

Mire az egyik fiatal ember lelkesedve közbe szól :
— Asszonyom, ön szerencsésen bizonyította ennek az ellenkezőjét.

Debreczen közvilágítási kérdéséhez.

Balogh Mihály nyugalmazott főmérnök ur memorandumára, nem ugyan társulatom nevében, de igenis a magam személyében szót emelek, hogy az ő számadatait Debreczen városának érdekében is helyesbítsem s a fegyverei alkalmazásánál követett lelkiismeretességet pár szóval megokoljam.

Balogh urnak mindjárt a „Mottó“-ja szerint eladna a társulat 505797 m³ légszeszt 18 kr-ával, s a dohánygyárnak 28900 m³ légszeszt 15 kr-ával.

Már erre azt kell válaszolnom, hogy az államvasut 13²²/₁₀₀ krt, a kollegium 14¹²⁹/₁₀₀₀ „ a közkórház 15 „ az iskolák és egyházak 15 „ a bíróságok 15 „

s nem 18 krt fizetnek egy köbméter légszeszt; továbbá

a Bika szálló	20%
a motorok	20%
a dohánygyár	10%
az államvasut	10%
a színház	11%

— valamint minden többi nagyobb fogyasztó is kisebb nagyobb engedélyben részesül a megszabott eredeti, vagy már különben is mérsékelt gázárakból.

Kétségtelen tehát, hogy Balogh ur nem szerepeltethető bevétel gyanánt 112,648 frt 57 krt, ha a valódi légszeszárákkal számított volna.

Ép ily tévesen van a világító gáz előállítás költsége köbméterenként 5⁶²/₁₀₀ krral számításba véve. Erre nézve azonban nem mozgósíthatom az egész könyvezetést, csupán arra utalok, hogy Pozsonyban 1^{716,564} köbméter gáz gyártása mellett s annak daczára, hogy a kőszénük 1/3 részszel olcsóbbra kerül, 7⁹/₁₀ kr egy köbméter gáznak a beváltott előállítás költsége; Debreczenben tehát ennél is többnek kell lennie. Mindenki belátja ebből, mennyire túlzott Balogh ur, midőn — természetesen mellőzve a befektetési tőke törlesztését s kamatozását — a társulat hasznát 70,980 forint 85 krra tette.

Nagyon messzire vezetne, ha Balogh urnak minden egyes állítást sorra akarnánk szafolni. Éngedtessek meg tehát csupán azokra szorítkoznom, melyek a nem szakértők előtt is mintegy kézzel foghatók.

Balogh urnak, midőn a debreczeni légszeszgyárat a Berlin, Lipcse és Pozsony légszeszgyárával mérte össze, voltaképpen azzal kellett volna kezdenie, hogy

Berlin	előállít évente	121 ^{746,000} m ³ gázt,
Lipcse	„	21 ^{086,420} „
Pozsony	„	1 ^{716,564} . „
Debreczen	„	742,920 „

s azt mondania, hogy mivel ime ez a négy gyár meglehetősen egyenlő termelést mutat fel: gyártási képességüket egybe vethetjük, összehasonlíthatjuk.

Balogh ur kimutatja ugyan, hogy ama 3 város temérdekét nyer, de elfeledi hozzá tenni, hogy a magánfogyasztók egy köbméter légszeszt

Berlinben	10 ⁴ / ₁₀ krt,
Lipcsében	11 ⁷ / ₁₀ „
Pozsonyban	13 „

fizetnek, midőn Debreczenben 1^{600,000} köbméter fogyasztás mel-

lett az új ajánlat szerint csak 10 krt fizetnének; — nem említi még, hogy míg a közvilágítás Berlinben 6⁵⁰/₁₀₀ krba, Lipcsében 2⁴⁴/₁₀₀ „ Pozsonyban 6⁷/₁₀₀ „ kerül; addig Debreczenben 1⁸⁸/₁₀₀ „ kerülne az új ajánlat szerint, miután 1^{600,000} köbméter fogyasztás mellett 10,300 frtra ragna az ingyenvilágítás. emN említi meg végre, hogy a motorok s konyhák

Berlinben 6⁵⁰/₁₀₀ krért, Lipcsében 7⁸⁰/₁₀₀ „ Pozsonyban 10⁴⁰/₁₀₀ „ kapják a gázt, míg Debreczenben 6⁰⁰/₁₀₀ „ kapnak az új ajánlat szerint s 1^{600,000} köbméter fogyasztás mellett.

És ugyan kérem, mutassák meg, melyik város nyújt a légszeszfogyasztóknak több — vagy csak annyi előnyt, mint a mi 1898 évi novemberi ajánlatunk? Pedig a magánfogyasztóknak biztosított előnyökön felül még maga a város is minden kocsikázat nélkül 30%-ig részesülne azon tiszta nyereségben, mely a befektetett tőkének 6% kamatozásán felül mutatkozik.

Balogh ur összeszámolja Németországban stb azon városokat, melyek a gázgyártást házilag kezelik s úgy állítja oda a dolgot, mintha ezek a városok megváltották volna gyárukat a társulatoktól; holott be tudom bizonyítani, hogy e városoknak nagyrésze ingyen jutott a gyárak birtokába, olyan formán, mint Debreczen város is jutna 35 év múlva az itteni világító telepek birtokába.

Van is még elég város, mely a mi társulatunkkal szivesen meghosszabbította szerződését, például Ancona 1931-ig, Brescia 1925-ig, Foggia 1930-ig, Kassa 1945-ig, Kaufbeuren 1925-ig, Augsburg 1917-ig (35 évre.)

Vannak továbbá városok, melyek a házi kezelést megkísérelték s alaposan megelégtettek, mint például Selmeczbánya. Ez a város házilag kezelt gázgyárat 70,000 frtért eladta egy berlini társulatnak, a szerződést 60 évre kötötte meg veles egy köbméter gáz árát 16 krtban állapította meg.

Van végre olyan házi kezelés is, mely költség előirányzatot készített egy új légszeszgyárhoz s mint Bécs, a szükséges összeget 25 millióra teszi s aztán a foganatba vételkor jön rá, hogy 32 millió sem elég; e miatt kénytelen kartellel lépni az angol társulattal s ennek a 3. §-ban megtiltani, hogy a városi képviselőiség beleegyezése nélkül a légszesz árát lejjebb szállíthassa. A gyár még nincs is készen s a város máris azon meggyőződésre érte, hogy az ujonnan épülő gázgyár nem felel meg Bécs követelményeinek s most 30 millió korona új hitelt kér egy központi villamos telep felállítására.

Beszél Balogh ur olyan városokról is mint Donauwörth és Sigmaringen, melyek szerződésüket csak 1912-ig, illetve 1905-ig hosszabbították meg; de maga is kénytelen elismerni, hogy e városok örökre lemondtak a házi kezeléstől s mivel ekként a társulat nem kénytelen bizonyos évek alatt teljesen letörleszteni befektetett tőkét: a szerződések időtartama tetszés szerint rövidebbre szabható.

Az meg éppen mosolyt gerjeszt, hogy Balogh ur magának egy 800,000 köbméter termelő-képességű gázgyár kiépítését elképzele; holott maga is a fogyasztásnak jelentékeny emelkedéséről arról beszél, hogy ma még a kezdetnek is kezdetén vagyunk. Én — őszintén szólva — oly nagy fejlődést nem ígerek magának és mégis szükségesnek tar-

tom, hogy a gázgyár minden követelményeket biztosító arányban s lelkiismeretesen kiépítették s e végett évi 1.500,000 köbméter kitévő és esetleg évi 2.000,000 köbméterre emelhető termelő-képesség követeltessék. Ennek megfelelő kiépítés pedig került például Innsbruckban nem — mint Balogh ur képzele — 60—80 ezer, hanem 475,000 frtba. — Tessék már most egy akkora tőkének évi 6%-os kamatját tehát 28,500 frt kiadást tekintetbe venni s akkor megmondani, miicsoda haszna van a városnak a házi kezelésből!

Be tudom bizonyítani Balogh urnak, hogy egy németországi városban, mely sajnált 450,000 márkát gázgyár kiépítésére, kiadása a gyártás erősztolása következtében annyira fokozódott a nyomás a készületekben, hogy a tisztítók vízálló zárjánál a 30. április 24-én éjjel 2 órakor kitört, az épületen kívül álló lámpánál meggyuladt s a gyárnak nagy részét a levegőbe repítette, miközben egy munkás oda égett és sokan megsebesültek. — Nem volna tehát tanácsos Debreczen városának sem a gázgyárat 60—80,000 frttal kiépítenie, hanem erre legalább 450,000 frt volna fordítandó.

Nem félek az igazi szakértőktől. S a város, ha ilyenekkel vizsgálta meg az 1898. év novemberi ajánlatát, ha továbbá egészséges elvek akarja fektetni a légszeszgyár kiépítését, csakhamar meg fog győződni arról, mennyire nem volna helyes ilyen kedvező ajánlattal szemben a házi kezelésbe vételt megköszöznötte.

Egyenlő árak mellett hány esztendő alatt tudná a város csupán csak azt a kárt is megtéríteni a magánfogyasztóknak, mely rájuk amiatt hárul, hogy 1899-ben s 1900-ban a gázért 12 kr. helyett a mostani magasságu árakat fizetik.

Mindezekon felül pedig figyelembe veendő azon nagyfotosságu körülmény, hogy társaságom 1898. évi novemberi beadványában kötelező ajánlatot adott az iránt is, hogy Debreczen városa s annak lakosai számára a villamos világítást és a villamos erőnek munkaátviteli és egyéb ipari célokra való használatát haladék nélkül biztosítja. Ha ellenben a város a gázgyárat saját kezelésébe venné, csaknem bizonyosnak tekinthető, hogy ő is ugyanugy mint Pozsony s hasonló helyzetben levő más városok, attól való féltelmében, hogy a villamos világítás létesítése vagy engedélyezése által a saját gázvilágítási vállalatának káros versenyt költene, nem tudná magát egyhamar arra elhatározni, hogy a villamos világítást akár önmaga létesítse, akár valamely vállalkozónak erre engedélyt adjon s ebben az esetben Debreczen városának lakosai megkötött kezekkel volnának kénytelenek eltérni azt, hogy Njiregyháza, Nagyvárad s más közeli városok a villamos világításnak és a villamos erő ipari felhasználásának óriási előnyeit élvezik, Debreczen városa pedig hosszú időre meg van fosztva attól a kényelemtől és azotoktól az egészségi előnyöktől, a miket — kénytelenek vagyunk megvallani — csakis a maga nemében páratlan villamos fény nyújthat, meg van fosztva azotoktól a máris igen-igen nagy, a jövőre nézve pedig egyenesen kiszámíthatatlan előnyöktől, a melyek a villamos erőnek munkaátviteli elektrotechnikai mindennemű ipari és háztartási, sőt tudományos és orvosi célokra szolgáló értékesítőivel együtt járnak. A villamos erő ezen áldásának élvezete és illetve ezek élvezetének Debreczen lakosai számára valaminek előbbi biztosítása egymaga is elegendő ok tehát arra, hogy a város a gázgyárat saját kezelésébe ne vegye.

Roth A. J.

HÍREK.

— **Isteniszteletek.** Vasárnap május 23-án az ev. ref. templomokban az isteniszteletek a következő rendben tartanak: a nagytemplomban: Csutoros Albert s. lelkész, a kistemplomban: Fehér Gyula s. lelk., Kossuth-utcai templomban: Mitrovics Gyula lelk., az iszálytemplomban: K. Tóth Kálmán lelk., végzik az isteniszteleket.

— **Milyen gazdag Debreczen?** A magyar alföld metropolisa nemes Debreczen városa többszörös milliomos. Vagyon a 1897. év végén 16 millió 725,096 frt 05 krt tett ki, mely a rákövetkező évben 548,762 frt 14 krral emelkedett. Ennek a furcsa kis emelkedésnek a magyarázata az, hogy a nemes város egy csomó új középületet, bérházat emelt, amelynek összege szép kis summát tesz ki. A többszörös milliomos város lakói amellől büszkék lehetnek a nagy vagyonhoz illő községi pótlóóra is.

A debreczeni tisztviselők önszegélyő együleténél (Jogász és tisztviselői kör helyisége gr. Dégenfeld-tér 2. sz. I. emelet) a jövő hóban, mindenkor d. u. 5—6 óráig a következő napokon tartatik pénztárnyitás, u. m. június 2-án, 3-án, 5-én, 12-én, 19-én, és 26-án. Ez alkalommal egy a még nagyszámban bentlevő múlt évi osztalék felvétel, mint az egylet által beszerzett férfiruhaszövet-min-ták is megtekinthetők.

— **Debreczen és a szegedi gazdasági kiállítás.** Még ez évben gazdasági kiállítás lesz Szegeden. A rendezőbizottság külön megkeresett intézett Debreczen városához, amelyben arra hívja fel a várost, hogy a gazdasági kiállítást támogassa. Király Gyula tanácsnok azt javasolta, hogy a város a törzsgyula és a hortobágyi ménesből kiválasztott legszébb állatokat küldje a kiállításra. Az erre szükséges költségek megzavaszára szombati ülésében hoz javaslatot a jog- és pénzügyi bizottság.

— **Az osztrák-magyar bank** főnökei és a vidéki fiókok vezetői városunkban értekezletet tartottak s három napig voltak a város vendégei. Megnézték a város nevezetességeit. Voltak a Pallagon, az „István“ malomban, a dohánygyárban és végül a Hortobágyon. — Természetesen nagyon jól mulattak.

— **Dr. Bakonyi sikere.** Mindenki emlékszik a m.-szigeti takarékpénztár tragédiájára. Ha s Miksa fakeskedő és Páriz s takarékpénztári hivatalnok csődbejutásával érte. Az óriási mértékben megkárosult részvényesek feljelentésére a m.-szigeti törvényszék elrendelte a Haas és Páriz letartóztatását s e határozatot a debreczeni tábla is helyben hagyta. Ekkor a letartóztatottak táviratilag dr. Bakonyi Samut, a jeles krimináliszt szőllították fel az ügyükben való eljárásra. A kitűnő ügyvédnek sikerült kivívni, hogy a kuria elrendelte a Haas és Páriz szabadlábra helyezését. Dr. Bakonyi újabb és ügyvédi hírnevét csak öregbítő sikerének szívből örvendünk, de nem hisszük, hogy örömnöket osztani fogják a m.-szigeti takarékpénztár részvényesei.

— **Pályadíj szindarabra.** Ismert tény, hogy Telegdy Kovács László volt színházi felügyelő, ügyvéd és író egy nagy takarékpénztári részvényt hagyományozott, hogy annak kamataiból öt évenként 500 koronás pályadíj tűzessék ki egy bármilyen irányu, de jósíkerű szindarab írásra s a nyertes darabot az ő születése napján (márcz. 24-én) adják elő. Ez alapítvány úgye már végleg rendezve van s nem soká kilehet írni az első pályázatot. Ezen alapítvány története van megírva egy füzetben, melyet közelebb kaptunk a melyben közölve van az alapító élettrajza is.

— **A debreczeni sertés vásár sorsa.** Biz az nem valami kedvező. Csak most jött hírű, hogy a sertésvásár megszűnés, a zárlatot feloldják és már arról értesít bennünket a harmadik kerületi rendőrkapitány, hogy a Szilágyi József-féle nyájban a tertés vásár kiűtött és így a tertve veit zárlat feloldása elmarad megint bizonytalan ideig.

— **Látogatás.** A debreczeni hitanhallgatók a jövő héten viszonzozák a sárospataki diákok tavalyi látogatását s tanáraikkal, esetleg Kiss Áron püspökkel mennek el, hol három napot fognak tölteni s az ifjúság vendégei lesznek.

S mintha jó. vagy rossz csillaga megértette volna, elvezette őt abba a paradicsomba, hova az ember levelete szenyészt, tisztán, csak nemes dolgokért lelkesülő szívvel lép be.

Bált adott a tisztikar, melyre a polgárság elittje is hivatalos volt. Balla Ödön is paradéba vágta magát, nem ugyan jó kedvéből, de kötelességből; megtánczoltatandó ezedese elvirult rózsáit.

Unottan, nekitámaszkodva a terem nagy oszlopai egyikéhez, fárdatan nézett végig az előtte elvonuló tánczó párokon, hogy csőp kedvet sem érezve, követni azok példáját. Egyszerre csak megakadt tekintete; egy gyönyörű éjsötét fekete hullámos fürtű, okos, nagy kékszemű lenge teremts lejtett el mellette, egy koros ur karjain s reá emelte tekintetét.

Ugy érezte, mintha villanyütés érte volna. Egész vére fejébe szállt s lüktető szíve fosztotta az állatát.

Soha nem érzett melegség járta át egész valóját. Égett a vágytól átkarolni azt a keeves teremts s jálni vele szédületes, őrzőngő tánczot, míg össze nem roskad.

Alig várta a perczet, hogy beszélhessen vele. Vonta, húzta őt valami elementális erővelahoz a baba tünderhez, kinek rabja lett egy pillanat alatt. S midőn végre bemutatkozott, ő a híres udvarló, az utólréhetetlen Don Juan alig volt képes szavakat találni a társalgás felvételére. De aztán csak bele melegegett lassanként s végtelen gyönyört érzett, midőn reggel ágyába dőlt a kellemesen eltöltött éj után. Álmaiba folyton a kedves körében élt s midőn felébredt oly rosszul érezte magát csinos garson lakásában egyedül.

Rövid pár hét alatt nagy átalakuláson ment keresztül. Kérülve a kompániát, a zajos mulató-helyeket, feltűnő sokat foglalkozott a kedves új ismerőssel. Engedélyt nyerve házuk látogatására, nem mult el egy nap, hogy ott ne lett volna. Napról napra szerelmesebb lett. Minden perczben fedezett

fel a kedvesben egy vonást, mely jobban-jobban fűzte őt hozzá.

Nem volt még teljesen romlott; szíve sértetlen maradt a világit és ruék irtozatos bacilusaitól, melyek megmételtyezik az ember legnemesebb részét. Szerette ideálját a fiatal szív önzetlenségével — utódolandat nélkül. S azt hitte midőn megtudta, hogy viszont szerettetik, hogy a hetedik menyországban él. Végtelen boldog napok voltak azok! Ezer és ezer módját találta ki a kedveskedésnek, hogy folyton vidoran, mosolyogva, kaczagva, lopott édes csókjától szerelemittasán lássa menyországtát, üdvét, bálványát.

Am a pokol megirigyelte boldogságát. Valami grófnak volt a kis város mellett óriási birtoka, de ő maga a fővárosban lakott. Azonban hirtelen betegség következtében elhunyt s neje egy gyönyörű, de hideg, márványszínű hölgy ide helyezte át lakását.

Soha nem szerette a férjét s így nem is csodálkozhat rajta, hogy alig három havi gyász után termett kinyitotta, hol a városka intelligenciája és a helyőrség adtak egymásnak találkát. Egész felkavarta a kis provincia nyugalmát ez a büszke szép asszony.

Párbajok, afferek napi renden voltak a tüzes vérű ifjúság közt, kik hódolva könyörögtek egyetlen mosolyáért. Csek egy férfit hagyott hidegen a dámon — Balla Ödönt. A grófnő pedig első pillanattól halálosan szerelmes lett bele s leküzdve büszkeségét — látva, hogy szemei beszédét nem értik — levélben kért tőle találkát s visszautasított. E percztől gyűlölte őt azon nők szenvedélyével, kiket egy férfi legyőzött s bosszút esküdött annak az ártatlan teremtsnek a fejére, aki fékevesztett szenvedélyének utjában állt.

Ők pedig az ébredő tavasz mosolyával cseregettek együtt jövő boldogságukról. Nem sejtve nem, gyantitva, hogy szerelmük azurkék tiszta egén fellegek tornyosulnak. Piros pünkösöd ünnepek volt kitűzve elnyeresük és ők oly epvedvővé váltak a nap előérkezését, oly kedves aggódással számolták a hosz-

szunak tetsző napokat, hogy az a dámon ha hallja bizonyára meglágyult volna fásult, kétségomjas szíve s nem törekedett volna szétrombolni a két szerelmes lélek által épített légvárt a boldogság hegyén.

Végre elérkezett a várva várt nap. A kis hadnagy érhető igazatóságban töltötte a napot s bizonyára adott volna a toronyörnek száz forintot, ha déli tizenkét óra helyét esteli 7 órát ver. Elérkezett azonban az a nélkül is. Teljes diszben, végtelen boldogan indult a nagy utnak, honnan csak mint völegény fog visszatérni.

Az utcán boldog boldogtalannak köszönetve sietett gyorsított lépésben azon hajlákhöz, hol számára menyország nyílik.

Az ünnepi közönség, tisztvársai még nem voltak ott midőn megérkezett, csak az örömszüelő, kik gyermeki szeretettel ölelték magukhoz im már pár óra multán családjuk leendő tagját.

Nem látva jegyesét első kérdése az volt, hogy hollette felől tudakozódjon. A mama megnyugtató, hogy öltözködik s nem sokára itt lesz, üdvözlendő a rég vártat és hogy teljesen megnyugtassa, felkeresésére indult.

Alig mult néhány percz, midőn felőrázó síkoly rettenté meg a két férfit s nem sokára táromlygó léptekkel, halálra vált arczczal jött az anya vissza s csak annyit tudott mondani: „meghalt!“ és azzal összerogyott.

Mint a tigris, böszült orditással rohant rajta keresztül Balla; nem lőrdöve semmivel, zuzott, tört mindent, mit utjábka talált, s egyszerre megállt küszöbén a menyasszonya szentélyének. S a hőfért tiszta vankosokan ott pihent az angyal mosolyogva, édesen aludva — örökre! Keblén egy gyönyörű, fehér pünkösdi rózsával, melyen rubinként két vércsőp volt.

Szivevtrázó zokogással borult az erős lelkű férfi a hideg testre, élesztgetve őt csókjaival s kezét szívére tette, do nem dobogott már az, néma volt, mint a sir.

Magához térve egy pillanatra, a nyugágy előtt egy összegyűrt levelet látott. Mohón nyitl utána s leszakítva róla a boritékot, olvasni kezdte:

Kedves kisasszony!

Értesitem önt, hogy Balla Ödön huszár hadnagy, ki kegyedet a mai napon el fogja jegezni, nekem kedvesem és önnök csak hazudja szerelmét.

Jóakarója
J... grófnő.

Hang nélkül esett össze a levél olvasása után s elveszté eszméletét. Két hónapig fekiüdt lázas betegségben és csak erős szervezetének köszönhető, hogy életben maradt. Bosszút esküdött menyasszonnya haláláért, de végre nem hajhatta, mert a grófnő ugyanazon napon, talán ugyanazon pillanaton lett öngyilkossá, midőn a tiszta, szűzies testből szállt fel a lélek az örökkévalóság száromlyához.

* * *

A vén harczoz még mindig nézi könnyein át a kis fakult pünkösdi rózsát, s észre nem látzik venni, hogy János szolgája előtte áll, verma a megszóllitást.

Látva azonban hogy észre nem vétetik, összecsapta csizmája sarkát s jelenté: „Méltóságos ezredes urnak alásan jelentem, haza jöttem. Semmi hang, semmi mozdulat. János bátorságot vesz magának s közelebb lép urához és kezét megfogva, rázni kezdé, gondolva, hogy elaludt. De alig ért hozzá, a hatalmas ember, a nagy ur, összeesve lerogyott a padlóra — meg volt halva. Harminc év után, — megörize a jégkeménységű katonás kebel alatt elrejtett szívbén örözt szerelmét — egyesült piros pünkösöd ünnepe menyasszonyával az örök boldogság egeben.

— A tiszántuli ev. ref. egyházkerület szokásos közgyűlését a héten tartotta. Kis Aron püspök elnökölte.

— A debreczeni színtársulat szünete. A nyiregyházi rossz napok arra az elhatározásra bírták Komjáthy J. színigazgatót, hogy az ottani tartózkodást az eddigi tervtől eltérőleg megrövidítse.

— Eljegyzés. A városunkban széles ösmeretség és jó hírnévként örvendő Törő Imre vendéglős fia Imre eljegyezte Bányász Berta kisasszonyt.

— Petőfi Dalkör. Julius hó 17-én a nagyerdői nyári vidámban dal- és zeneestélyt egybekötött Juniatist rendez. A rendezőbizottság tegnap este Borus Béla elnökölte.

— Miniszteri biztos a zárdában. Dr. Gerevics Emil, mint miniszteri biztos, megjelent a Svetits intézetbe, hol az apácák vezetése alatt levő s most még két osztálytanítónő-képzőintézetet vizsgálta meg.

— Ki a külföldre. A bejelentési hivatalnál ez évben szakatlan számmal fordulnak meg a külföldre utazni szándékozik, hogy útlevélhez juszanak.

— Szabolcska Mihály. Temesvári ev. ref. lelkész. Kistaludai-társasági tag, lapunk volt felelős szerkesztője városunkban időzött s a Bethlen ünnepélyen verseket olvasott fel.

Epigram.

A muszka czár, — dicsőség a nevére — Egy mindnyájunkkal a testvériességbe : Belátja, hogy mást bántani gyalázat, S Krisztusi békét hirdet a világnak.

A muszka czár, — gyalázat a nevére — Rátör egy szegény nemzet életére. — A hágai szent gyülekezetet Mért nem tartották Finnországban meg ?!

— Pályázat hadapród iskolákba. A városi tanács-hoz megérkeztek egy a közös hadsergéből, mint a honvédségi hadapród iskoláknál betöltendő helyekre vonatkozó pályázati hirdetmények, amelyeket a tanács a középiskolák igazgatóságaihoz megküldött és a katonai ügyosztálynak is kiadott, hol a feltételek megtekinthetők.

— Szerencsétlenül járt napszám. Madai József 56 éves nős napszámot tegnapelőtt kocsin jött be Nyír-Bogátról Debrecezenbe. Amint a város alvására miképérsítült jórágán bajtatót keresztül, lovát megvadtak s örült vágatásban rohantak a város felé. Szegény ember elvesztette lélekjelenségét s egy zökkenéssel kiesett a kocsiból.

— Felhivom mindazon osztálytársaimat, kik az 1889-ik évben a debreczeni ev. ref. főgymnáziumban tettek le az érettségi vizsgát, hogy f. évi július hó 1-én a debreczeni ev. ref. főgymn. diszertációra, e. 9 órák a tíz évi találkozás megünneplésére, az írásban adott fogadásonknak megfelelőleg jelenjenek meg. — Sáropatakon, 1899. évi május hó 24. dr. Szabó Sándor, jogtanár.

— Ipartestületi ülés. Az ipartestület előljárósága tegnap este hat órák népes értekezletet tartott Tóth Kálmán elnök vezetésével a testület Simonffy-utcai helyiségében. Az előljárósági gyűlés legfontosabb tárgya az iparjogviszítványok igazolása volt, melynek letárgyalása több kisebbszervi vitát provokált.

kiadatnék a testület jegyzője hivatalosan utána néz az I-ső foku iparhatóságnál, hogy a folyamodó hol és mi alapon nyert képesítést az illető iparra.

— Felakasztotta magát. Varga István 19 éves h.-sámsoni napszámos, szüleinek jakásán felakasztotta magát s mikor észrevették, már halva volt.

— Csöd. A debreczeni törvényszék Leitner Márton sárdai kereskedő ellen a csödtörvényt megvitatta. Csödtörv. H e g e d ü s István törv. bíró; tömeggodnok dr. H e g e d ü s Jenő ügyvéd, helyettese dr. W e i s z Bernát ügyvéd.

— Tiszviselői szabadság. Bocskó Sámuel rendőrfőkapitány, Dr. Boldizsár Kálmán alkapitány és Udvarhelyi Géza városgazda két hóig tartó szabadságra mennek. Szabadságolás iránti kérelmüket a jövő héten tartandó városi közgyűlésen intézik el.

— Meghívó. Az István-gómalom-társulat munkásai 1899. évi június 17-én, szombaton, a Margit-fürdő villamali világított dísztermében, saját ténak javára nyári táncvizigalmat rendeznek.

— A legöregebb bankrevizor. A debreczeni régi kereskedő világ egy nagyon érdemes tagját: Gaszner Károlyt részesítették meleg ovációjában az osztrák magyar bank Debrecezenben időző vezér főnökéi. Meczenyffy Emil, a bank vezér titkára nagy és előkelő közönség előtt méltányolta a Gaszner Károly érdemeit, kiemelte, hogy ő a bank legrégebbi és a hűség, becsületes munkában példásan revizora.

— A legkisebb betörő. A debreczeni törvényszék előtt tegnap délelelőtt egy tizenhatéves kis fiú állott, akit betöréses lopás miatt helyezték vád alá. Kállay Sándor az a jó madár, aki fiatal kora dacára lopásért már egy izben szenvedett egy havi fogságot szenvedett. Most az a vád terhelte, hogy az Eötvös-utcán szolgált Kazai János oráját ellopta. A kis tolvaj felment a padlásra és a szénahányó lyukon leuászott az istállóba. Ott aludt Kazai János. A kölyöknek elég régen fáj a foga Kazai orájára s elcsipette lánczostól együtt. Nem sokáig telt benne öröme. Másnap nyomára leltek s a suhanczat visszaadta az órát, de a két forint értékű lánczalat már nem tudott beszámolni. Kazai feljelentést tett ellene s a legkisebb betörő: Kállay Sándor így került a bírálék elé, akik Igyártó Sándor törvényszéki elnöke elnökölte alatt tegnap ültek törvényt letele.

— Állami tiszviselőik fizetése. A pénzügyminiszter hozzájárult ahoz, hogy a jövő évi költségvetésben az állami tiszviselőket az egyes fizetési osztályokba egyenlő arányban osszák be. Ez arányos beosztás csakis az egyes fizetési osztályok fokozatának keretében történik és nem jelenti azt, hogy az egyes állami tiszviselőket az őket megillető fizetési osztályokba sorozzák egyenlő arányban. A fizetési törvénynek csak ilyen volt végrehajtása is örömet kelt az állami tiszviselőik körében.

— Kőzapor a gyorsvonatra. A Triestből jövő gyorsvonatot tegnapelőtt Peggau állomása közelében eddigi ismeretlen gonosztevők a pályamentérv levő bozótból követ megdöbölték. Egy ködárab Polzer Artur lovag dr. osztrák miniszteri tiszviselőt érte, ki veszedelmes megsebesült s most Peggauban ápolják.

— Távirati szerkesztőség. Szentpéterváron — mint az Oest.-Ung. B. Z. írja — egy lap kiadása terveztetik, mely egy időben ugyanazon tartalommal Omsk, Tomsk, Krasnojarsk és Irkutsk városaiiban jelenne meg. E célra egy 5611 verstnyi hosszú távirati vonal építettk. A lap alaptőkje 1 és fél millió rubel.

— Utánzásra méltó. A hannoveri Schlüter-nyomda tulajdonosa, az üzlet 150 éves fennállása alkalmából, egy 30,000 márkás alapítványt tett, mely az üzletben alkalmazott munkások segélyezésére fordittatik.

— A hágai békekongresszus komolyságát élénken illusztrálja a következő rövid távirat, melyet a Berl Vorw.-ból vesszük at: „A Dail Mail“ jelenti, hogy az orosz hadügyminiszter tanulmányozás tárgyává tette a tüzérség részére bevezetendő újabb ágyut, mely percenként 20 lövést képes tenni.

— A londoni lapkiadók a szedőársulatnak ajánlatot tettek, melyben a gépészek részére a bizonyos pénz behozatálát kérik. A szedőársulat ez ajánlatot visszautasította, mivel a jelenleg érvényben levő számolási rendszer mellett ez árredukciót jelent.

— 144,000 példány egy órában. A „New Yorker Staatszeitung“ nemrég 3 gyorsajtot

állítottat fel, melyek óránként 144,000 lappeldányt képesek nyomni.

— Pályaválasztás. Mily fontos és nehéz kérdés! A ki nevéssel foglalkozik, akinek az ifjuság jövőjéről kell gondoskodnia, csak az képes megítélni, mily fontos a kérdés, mily és mennyi nehézségekkel kell küzdenünk akkor is, ha az ifju életpályájával tisztába jött, választott már. Az utak és módok, a lehetőségek, a különböző feltételek és kívánalmak mind megannyi égető kérdések, melyekkel tisztába jönni mennyi fáradságba, utánjárásba kerül. E nehézségeken akart segíteni Ferenczy tanár úr. És feladatát sikeresen megoldotta. Valóban helyes elvekből kiindulva vállalkozott szerző e munkára. Munkája minden irányban felvilágosítást nyújt az azt szükségűeknek. Világos stílus, könnyen áttekinthető berendezés, a végén tárgymutató. A nagy hiányt pótló derék művet minden szülő, gyám, tanintézet előljárójának, tanítóknak s általában minden művelt embernek, ki az ifjú nemzedék életvezéljének meghatározására hivatva van és arra befolyással bír, a legmelegebben ajánljuk. Nincs a közpályán, magánéletben olyan állás, melynek elnyerhetése a munkába felvéve nem volna. Ismertette vannak az összes szakiskolák, előkészítő tanfolyamok, képesítő vizsgálatok, főtanodák, tanító- és más szerzetes rendek és minden különleges pályák. A munka összeállításánál a középiskola áll előtérben, de kiterjed a népiskolára is. A mű kiváló figyelemben részesíti a hadkötelezettséget, a katonai nevelés- és képző intézeteket; ez irányban többet nyújt, mint különleges szakmunkák, mert nemcsak a feltételeket, melyekhez az odajutathatás van kötvő, ismerteti tüzetesen, hanem folyamodványmintákkal, teljesen közli a felvételi vizsgálatok anyagát, mi az előkészülest nagyony megkönnyíti. A munka összeállításával járó fáradságot a szerző a közszükséglet érdekében végezte.

— A Triesti Általános Biztosító Társulat (Assicurazioni Generali) f. é. április hó 22-én tartott 67-ik közgyűlésén terjesztettek be az 1898. évi mérleget. A jelentés különösen kiemeli, hogy Hegedüs Sándor igazgató-tanácsos ur kereskedelmügyi miniszterre történt kinevezése folytán kilépett, mely körülményről az igazgatóság a közgyűlés alkalmával következőképen emlékezik meg: „Tisztelt Urak! Engedjék meg, hogy jelentésünk első helyén, rokonszenyűnknek adjunk élénk kifejezést azon nagyra-becsült férfiről, ki Ő Felsőke kegyéből megbízást nyert a magyar kereskedelmi miniszter magas és diszes állásának elfoglalására. Hegedüs Sándor rendkívüli tehetsége így teljes mértékben nyert elismerést és midőn ez örvendetes tényt Önökkel egyetemben megelégedéssel üdvözöljük, mélyen fájjaljuk egyttal azon veszteséget, mely ezáltal intézetünkre hárl, mert társaságunk mélytelen lemondani ezen férfiről közreműködéséről, ki öt 16 éven át felelté buzgó és becses támogatásban részesítette. Kérjük szives felhatalmazásukat arra nézve, hogy az itt kifejezett érzelmeinkről ez évi közgyűlésünk jegyzőkönyvében megemlékezhessünk. Az előttünk fekvő jelenlétségi listán látjuk, hogy az 1898. deczember 31-én érvényben volt életbiztosítási tőkeösszegek 449,227,817 korona 22 fillért tettek ki és az év folyamán bevett díjak 19,100,562 korona 14 fillért rugták. Az életbiztosítási osztály díjtartaléka 8,641,165 korona 69 fillérről 114,696,582 korona 69 fillérré emelkedett. A tűz- és szállitvány-biztosítási ágakban a díj és illeték bevétel 27,135,669 korona 94 fillért, miből 11,372,530 korona 78 fillér viszontbiztosításra fordittatott, ugy, hogy a tiszta díjbevétele 15,763,139 korona 16 fillérré ruggott, mely összegből 12,490,283 korona 14 fillér mint díjtartalék minden tehertől menten, a jövő évre vitetett át. A jövő években esedékesse váló díjkötelezvények összege: 71,175,674 korona 21 fillér. Károkkért a társaság 1898-ban 26,527,284 korona 40 fillért folyósított. Ehez hozzáadva az előbbi években teljesített kárfizetéseket, a társaság alapítása óta károk fejében 633,489,520 korona 86 fillérnyi igen tekintélyes összeget fizetett ki Ebből a kártérítési összegből hazánkra 118,390,059 korona 49 fillér esik, mely összeget a társaság 175,585 káresetben fizette ki. A nyereség tartalékok közül, melyek összesen 14,985,029 korona 98 fillérré rugnak, különösen kiemelendők: az alapszabályszerinti nyereségtartalék, mely 5,250,000 koronát tesz ki, az értékpapírok árforlyamadozására alakított tartalék, mely az 1,604,312 korona 04 fillér külön tartalék, ugyszintén az évi nyereségből kihasított 903,418 korona 70 fillérről 9,575,029 korona 98 fillérről emeltetett fel; továbbá felemlítendő még a 160,000 koronára rügő kétes követelések tartaléka. — Ezekén kívül fennáll még egy 560,000 koronát kitevő külön alap, melynek az a rendeltetése, hogy az életbiztosítási osztályban a kamatláb esetleges csökkenését kiegyenlítsse. A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek elsőrangú értékben vannak elhelyezve, az ideál átalakulások folytán 143,645,142 korona 28 fillérről 153,073,167 kor. 61 fillérré emelkedtek, melyek követezképpen vannak elhelyezve: 1. Ingatlanok és jelzáló követelek 25,495,680 korona 45 fillér. 2. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 13,126,433 kor. 54 fill. 3. Letétmentezett értékpapirokra adott kölcsönök 1,692,124 kor. 22 fill. 4. Értékpapírok 100,494,915 kor. 65 fill. 5. Tőreza válások 711,252 kor. 6. A részvényesek biztosított adólevelei 7,350,000 kor. 7. Bankoknál levő rendelkezésre álló követelek, készpénz és az intézet követelei, a hitelezők követeleinek levonásával 4,202,761 kor. 75 fill. összesen 153,073,167 korona 61 fillér. Ezen értékekből 43 millió korona magyar értékekre esik.

— A hágai békekongresszus. Az egész művelt világ figyelmébe Hollandia szép városa felé fordul, a hol most az egész világ államainak kiküldöttei a világbéke megteremtéséről tanácskoznak. Lélekemelő gondolat megpróbálni nemzetek közötti egyenetlenkedések elsimítását, s megadni a módot, hogy a fegyveres erőre fordított milliókat a kultura áldásos intézményeinek istápolására fordítsák. Az „Ország-Világ“, Magyarország e legszebb képes heti lapja nem mulaszhatta el az alkalmat, hogy a világbéke történetében örök emlékü Hága városát írásban és képből be ne mutassa olvasóinak. E szép újság a most megjelent száma több érdekes és szép képet közöl Hágából és közli a békekongresszus színhelyének leírását. De ez még csak egy kis töredéke ama illusztrációnak, melyek az „Ország-Világ“ pünkösti számát díszítik. Hogy Stéfánia özvegy trónörökös asszony a „fehér kereszt“ apró ápolójait meglátogatta. Megtalálja benne az olvasó az új aradi román püspök, Goldis János képét, a budapesti operaház kiváló vendégművésznőjét Arnoldson Lidridet és még számos más képet. E mellett számos novella, vers, Lanka Gusztávtól Váradai Antaltól van e füzetben; e héten az „Ország-Világ“ új regényét kezd közölni, nem is számítva regény mellékletben folyó képes regényét, melynek eddig megjelent száma új előfizetőink ingyen megkaphják. Az „Ország-Világ“ előfizetési ára negyed-évre 2 frt. Mutatványszámokat a kiadóhivatal, mely Hold-utca 7. sz. a. van, kívánatra ingyen küld.

— Érdekes házasság. Putnok Lajos fiatal asztalossegéd e napokban vezette oltárhoz egy jó módú muraközi gazdaember Gombos István pirosposztag szőlő leányát: Erzsit. Putnok néhány hó előtt jött fel a fővárosba s a „Budapest“ apróhirdetéseit útján egy asztalos műhelyben keresett és talált alkalmazást; s mint szorgalmas munkás néhány hó alatt már egy kisbe összeget takarított meg magának. Unalmasnak találhatta egyedül az életet, mert egy napon csak ismét beállított a „Budapest“ kiadóhivatalába, hogy nősülni akar. A hirdetés meghozta a kívánt eredményt s néhány nap mulva már boldogan távozott a kiadóhivatalból egy esomó levéllel. A jelentkezőből választott magának menyasszonyt, mert tegnapelőtt újból megjelent a „Budapest“ kiadóhivatalában, hanem most már fekete ruhában s kacskaringós beszédben hívta meg a tisztviselőket esküvőjére. S ehhez hasonló eset nem egy történt. De nem is csoda. Hisz a „Budapest“ általános feltűnést kelt apróhirdetéseivel, melyet naponta 250—300 ember vesz igénybe. Csak meg kell tekintenünk ezen lap apróhirdetési-rovatát. s látunk ott annyi mindenfélű hirdetést, hogy elszámolni is bajos. Vannak ott: komoly házassági ajánlatok, levelezések, olcsó bevásárlási források, mindeuféle irodai, szolgálai, varrótintézet, házmeisteri, viceházmesteri stb. állások. Az állástkeresők sürűn keresik fel a „Budapest“ apróhirdetéseit. A kinek bármely szakmából iparossegédre, munkásra, varrónőre, házmeisterre, kertészre stb., szóval bármilyen alkalmazótira van szüksége: a „Budapest“ apróhirdetéseit útján csakhamar kaphat olyat. A z t z n a v e t e l - e s a z e l a d ó r o v a t. Korosmák, kávéházak, házak, telkek butorok s más ezerféle ingóságok adása és vétele mind feltalálható a „Budapest“ apróhirdetéseit közt. A „Budapest“ köztudomásulag Magyarország legrégebbi, legelterjedtebb és legolvastottabb képes politikai napilapja s főképen ennek tulajdonítható a „Budapest“ apróhirdetési rovatának rohamos fejlődése. Naponta százazrek olvassák ezen rovatot s így hirdetéseit biztos eredménnyel járnak. Egy csakély kis szegért ezen rovat által a legbiztosabban érhetünk célzt, csak meg kell próbálni.

— Könyv az „Életpályákról.“ Ezen érdekes munkája Ferenczy István nagyszabedni áll. főgymnáziumi igazgatónyak, mostmár a harmadik javított és legújabb viszonyokhoz alkalmazott bővített kiadásban jelent meg Stumpf Károly könyvkiadóhivatalánál Pozsonyban.

— Az „Életpályák“ első és második kiadásánál is kiemelték annak közérdeklű, lélezgő voltát. Biztos utmutatással szolgál ezen mű az életpályát választani akaró ifjuságnak, egyszerismind ödvös kézikönyv a családapáknak, gyámoknak, és tanfőriaiknak is.

— Ezen harmadik kiadás, mely tetemesebben bővített alakban látott napvilágot, kétszeres elismerésünkre tarthat számot, mert valóban nincs oly közpályá hazánkban, melyre vonatkozólag e hasznos kötetben ne kapnánk felvilágosítást. Fel van itt sorolva mindaz, a mi a pályák fontos kérdésére vonatkozólag a minősít és szervező törvényekben, szabályokban, iskolai értesítőkben és hivatajos lapokban szétzörtan megjelent. Kétszeres hasznát veheti ezen munkának mindenki, akinek pályaválasztás előtt álló fia vagy rokona van, mivel a legkülönbébb állások közti különbséget könnyen felismerheti és ez által a körülményeknek, az illető ifju tehetségének és képzettségének legjobban megfelelő ki tudja választani.

— Az „Életpályák“ harmadik kiadása füzve 4 korone, bekövte 5 korona.

Alapított 1782. — 50 év óta magkereskedés.

- Arankamentes luczerna
- Arankamentes lóhere
- Eredeti Oberndorfi takarmányrépa
- Veres Mamut
- Sárga Olajbogyó
- Eckendorfi Sárga
- Sárga Buczok
- Angol és scót perjefélék
- Takarmány-fű magvak
- Finom kerti pázsit magvak
- Sulyos kövér Bessler zab

s egyéb gazdasági magvak nagyban és kicsinyben.

Konyhakerti vetemény magvak
Eredeti ERFURTI virágmagvak

a legjelesebb minőségben s legolcsóbban kaphatók

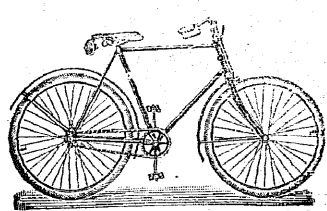
KONTSEK GÉZA
előbb Gaszner Károly
DERECZEN, Kossuth-utca 11.
Érdeklődők sziveskedjenek egy levelező-lapon új mag-árjegyzéket kérni.

Alapított 1782. — 50 év óta magkereskedés.

Szabadalmazott Acetylen-gépezet
egyszerű és robbanómentes szerkezettel, kapható 50 lánggal és ennél nagyobbakat.
JULIUS PINTSCH-nél
légszizmérő és légszizmérő gépezeti gyár.
Központi iroda: Bécs, IV., Frankenbergg. 9.

A legjobb és a legolcsóbb mázolólaj és fakonzerváló-szer
volt és lesz a több mint 20 év óta kipróbált szabadalmazott Avenarius Carbolineum.
Utánzásoktól óvunk!
Carbolineum-gyár R. Avenarius Amstetten, Alsó-Ausztria.
Iroda: Bécs, III/1, Hauptstrasse 84.
Elárúsító hely: **Ganovszky Lajosnál** Debreczenben, Kossuth-utca.

1-?

Kizárólagos egyed. elárúsítás
a
legjobb és leghiresebbnek elismert
Dürkopp Diana kerékpároknak
(legjobb német gyártmány)

csak 4-6
Schweitzer Testvéreknél
Debreczen. Miskolcz. Eperjes.

Triesti általános biztosító-társulat.

KIADÁS

ASSICURAZIONI GENERALI. Nyereség- és veszteség-számla az A. mérleghez. Elemi-biztosítási ág (1898.)

BEVÉTEL

	korona	fil	korona	fil		korona	fil	korona	fil
I. Kárkifizések (beleértve a kárfelvételi költségeket):	6598883	02			I. A biztosítási alapok áthozatala a múlt évről:				
1. Tűzbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	3441512	08	1008688	10	1. Díjtartalek (levonva a viszontbiztosítók részét)	6973965	04		
2. Szállítmánybiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	988	—	—	—	2. Tökésített nyereségtartalek	2625000	52		
3. Jégbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	—	—	—	—	3. Értékpapírok árfolyam tartaléka	2418455	52	12096720	56
II. Üzleti kiadások (levonva a viszontbizt. térítvényeit):					4. Kétes követelések tartaléka	80000	—		
1. Szervezési költségek (a folyó számadással teljesen fedezett)	—	—	—	—	II. Független károk tartaléka a múlt évről (levonva a viszontbiztosítók részét):				
2. Utalékok	1769950	78	3295989	24	1. Tűzbiztosítás	931478	18		
3. Folyó igazgatási költségek	1530008	46	1280284	36	2. Szállítványbiztosítás	1381580	—	2264291	18
4. Adók és illetékek	—	—	—	—	3. Jégbiztosítás	988	—		
III. Leírások és egyéb kiadások:					II. Díjbevétel (levonva a törlesztéseket):				
1. Leírások kétes követelésekre	19712	27			1. Tűzbiztosítás	10848783	94		
2. Árfolyamvesztés pénzügyekben és külföldi valutákban	44619	87			2. Szállítványbiztosítás	4296334	62	4575118	56
3. Egyéb kiadások:					IV. A tőkeberuházások hozadéka:				
a) Járulékos kamat a hivat. ellátási pénztárba	168709	06	335690	70	1. Kölcsön és leszámítási kamatok, valamint hitelintézeteknél és takarékpénztáraknál levő betétek kamatai	188585	98		
b) Felsője jubileuma alkalm. létesített alapítv.	102000	—	—	—	2. Értékpapírok kamatai	483784	40	668916	87
IV. Tartalékok függő károira:					3. Ingatlanok tiszta hozadéka	99545	49		
1. Tűzbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	1011003	80	2485984	60	V. Egyéb bevételek:				
2. Szállítványbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	1477931	—	—	—	1. Kötvényilletékek:				
V. A biztosítási alapok állása a számadási év végén:					a) Tűzbiztosítás	1144585	20		
1. Díjtartalek:					b) Szállítványbiztosítás	48485	40	1188020	60
a) Tűzbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	6820029	16			2. Értékpapírok után folyósított árfolyamnyereség	47017	23		
b) Szállítványbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	689175	54			3. Értékpapírokon való könyvszerű árfolyamnyereség	18822	18	65889	41
2. Tökésített nyereségtartalek	719204	70							
3. Az értékpapírok árfolyam tartaléka	265000	70							
4. Kétes követelések tartaléka	80000	—	12901482	40					
VI. Évi üzleti nyereség			1164741	78					
Összesen			30858906	18	Összesen			30858906	18

Nyereség- és veszteség-számla a B. mérleghez. Élethbiztosítási ág (1898)

I. Esedékes biztosítások és járadékok fizetése:	6075715	68			I. A biztosítási alapok áthozatala a múlt évről:				
1. Halálesre szóló és vegyes biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét	1073584	43	7455804	70	1. Díjtartalek (levonva a viszontbiztosítók részét)	10128054	54		
2. Elélesi esetre szóló biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét	306504	69			2. Díjtartalek	4874962	56		
3. Járadékfizetések	—	—			3. Külön tartalek a kamatból esetleges hanyatlásának kiegyenlítésére	400000	—		
II. Fizetések visszavisszafizetésért, levonva a viszontbiztosítók részét	2071347	88			4. Tökésített nyereségtartalek	2625000	—		
III. Üzleti kiadások (levonva a viszontbizt. térítvényeit):					5. Értékpapírok árfolyam- és kiegészítő tartalék	640768	96		
1. Szervezési költségek (a folyó számadással teljesen törlesztve)	—	—			6. Kétes követelések tartaléka	80000	—		
2. Szerzési költségek	1908984	09			7. A biztosítottak osztályalapja	1901789	02	117602985	08
3. Folyó igazgatási ügyek	1802726	26			II. Független károk tartaléka a múlt évről (levonva a viszontbiztosítók részét)				
4. Behajlási jutalékok	414648	42							
5. Orvosi költségek	164843	39	3085649	16					
6. Adók és illetékek	—	—	85372	71	III. Díjbevétel:				
V. Leírások és egyéb kiadások:					1. Halál esetre szóló és vegyes biztosítások				
1. Leírások kétes követelésekre és ingatlanra	9252	—			a) Halálesre szóló és vegyes bizt. lev. a viszontbizt. részét	Kor. 17.526.942.27			
2. Értékpapírokon való könyvszerű árfolyam-vesztés	706435	38	709687	38	levonva a viszontbizt. díjat	863.581.68			
VI. Függő károk tartaléka:					2. Elélesi biztosítások	Kor. 1.123.419.81			
1. Halálesre szóló és vegyes biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét	955189	40			levonva a viszontbizt. díjat	18.3505			
2. Elélesi biztosítások, levonva a viszontbizt. részét	20234	86			3. Járadékfizetések	450150	78	18232667	41
3. Járadékfizetések	12238	58	1229802	79	IV. A tőkeberuházások hozadéka:				
VII. A biztosítási alapok állása a számadási év végén:					1. Kölcsön- és leszámítási kamatok, valamint a hitelintézeteknél és takarékpénztáraknál levő betétek kamatai	37506	15		
1. Díjtartalek:					2. Kötvényekre adott kölcsönök kamatai	600448	27		
a) Haláles, szóló és vegyes bizt. lev. a viszontbizt. részét	Kor. 96.450.542.40				3. Jelzálogkölcsönök kamatai	371789	44		
b) Elélesi biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét	9.618.963.98				4. Értékpapírok kamatai	3682772	99		
c) Járadékfizetések	3.186.871.08		109251377	46	5. Ingatlanok tiszta hozadéka	619789	06	5811950	91
2. Díj-átvétel:					V. Egyéb bevételek:				
a) Haláles, szóló és vegyes bizt. lev. a viszontbizt. részét	Kor. 456.870.03				1. Kötvényilletékek	807080	01		
b) Elélesi biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét	288.535.20				2. Egyéb kezelesi bevételek	11902	26		
3. Külön tartalek a kamatból esetleges hanyatlásának kiegyenlítésére	560000	—			3. Értékpapírok után folyósított árfolyamnyereség	307.6	42	349728	69
4. Tökésített nyereségtartalek	2023000	—							
5. Értékpapírok árfolyam-tartaléka és kieg. tartalék	6284383	58							
6. Kétes követelések tartaléka	80000	—							
7. A biztosítottak osztályalapja	1572611	47	126208527	74					
VIII. Évi üzleti nyereség			2161261	88					
Összesen			142669487	55	Összesen			142669487	55

VAGYON

Az ASSICURAZIONI GENERALI vagy onálása 1898. december 31-én.

TEHER

Folyó szám	A tétel neve	A		B		Összesen		Folyó szám	A tétel neve	A		B		Összesen	
		korona	fil	korona	fil.	korona	fil.			korona	fil.	korona	fil.	korona	fil.
1	A részvényesek adósszelei a tőke he nem fizetett részről	3675000	—	8675000	—	7350000	—	1	Alapítók	6250000	—	5250000	—	10500000	—
2	Ingatlan birtok:							2	Tökésített nyereségtartalek	2625000	—	2625000	—	5250000	—
a)	Városi ingatlanok	—	—	12086000	—	18086000	—	3	Tartalékalap az értékpapírok árfolyam ingadozásának fedezésére	2487277	70	4630018	54	7007296	24
b)	Mézőgazdasági birtokok	2468000	—	—	—	2468000	—	4	Kiegészítő tartalék	80000	—	80000	—	1600000	—
3	Építészeti alatti álló intézeti házak:							5	Tartalékalap kétes követelések fedezésére	—	—	—	—	1600000	—
a)	Triestben	—	—	141280	05	144280	05	6	Díjtartalek folyó biztosításokra az A mérlegben	7159204	70	—	—	7159204	70
b)	Milanóban	—	—	1239152	78	1391152	78	7	Díjtartalek folyó biztosításokra az A mérlegben	—	—	109251377	46	109251377	46
4	Kölcsönök a tár- és egyéb intézeti költségeire	—	—	13126433	54	13126433	54	8	Díjtartalek folyó biztosításokra az A mérlegben	—	—	4885205	23	4885205	23
5	Kamatok, jelzálogilag biztosított tőke-kölcsönök ingatlanokra	—	—	8558247	62	8558247	62	9	Külön alap a kamatból esetleges hanyatlásának kiegyenlítésére	—	—	560000	—	560000	—
6	Kölcsönök értékpapírokra	1692124	22	—	—	1692124	22	10	Tart. függőben levő kárkifizésekre az A mérlegben	2488934	60	—	—	2488934	60
7	Állami- és más értékpapírok	8368551	30	9065791	20	29615542	50	11	Osztalékalap az életbiztosításban nyereménynyel biztosítottak javára	—	—	1572611	47	1572611	47
8	Folyó kamatok	284598	47	597874	68	829272	15	12	A hivatalnokok ellátási pénztárának vagyona	1867722	83	—	—	1867722	83
9	Váltak a tá. számban	711252	—	—	—	711252	—	13	Jelzáloghitelintézet	—	—	—	—	—	—
10	Rendelkezésre álló pénzek hitelintézeteknél és takarékpénztáraknál	4114774	25	178761	24	4393555	49	14	Egyenleg a viszontbiztosítók számláján	1716515	78	123234	06	1839749	84
11	Készpénz-készlet az intézet igazgatóságánál és fiókjánál	1158630	80	89995	66	1248626	46	15	Egyenleg a viszontbiztosítók számláján	38999	81	5649	73	44649	04
12	Maradvány a viszontbiztosítók számláiból	730239	44	19559	21	749798	35	16	Egyenleg a B mérleg folyó számláján	208821	56	—	—	2088221	56
13	Maradvány az intézet fiókjainak számláiból	2754021	64	501535	21	8255556	85	17	Hitelezők különböző címeken	43384	03	69429	48	505223	51
14	Maradvány az A mérleg folyó számlájából	—	—	2086221	56	2086221	56	18	Betétek kezesség és biztosíték gyanánt	5123729	79	4900363	32	9514098	01
15	Adóssók különböző címek alatt	877793	95	92515	73	970045	68	19	Felsője jubileuma alkalmából letett alapítvány	100000	—	—	—	100000	—
16	a) Letétek kezesség és biztosíték gyanánt	5123729	79	4390968	22	951498	01	20	Gidoni alapítvány	11496	30	—	—	11496	30
b)	Ó Felsője jubileuma alkalmából letett alapítvány	100000	—	—	—	100000	—	21	Girard alapítvány	9955	—	—	—	9955	—
c)	Letett Goldschmied alapítvány	6000	—	—	—	6000	—	22	Besso József alapítvány	6000	—	—	—	6000	—
d)	„ Hesso József alapítvány	12000	—	—	—	12000	—	23	Calabi R. alapítvány	12000	—	—	—	12000	—
e)	„ Calabi R. alapítvány	6000	—	—	—	6000	—	24	Összesen	32675065	86	138438273	41	17113339	26
17	Hutortzat és vasszekrények a társaság összes hivatalában, czégtáblák, papír- és nyomtatvány az összes rakományban	—	—	—											

BOURILLON,

a hírneves távkerékpáros ebben az évben nem fut Galluson, hanem

DUNLOP PNEUMATIC-on. 26—26.

128.

KATHREINER-FÉLE

Kneipp
maláta kávé.

Nagymama nekem is!

Évek óta kitűnő pótléknak bizonyult a babkávéhoz. — Ideg-, szív- és gyomorbajoknál, vérszegénységnél orvosilag ajánlva. Legkedveltebb kávéital a családok százezereinél.

Köszönetnyilvánítás.

Ő Fensége Salvator Lipót főherceg udvarmesterei hivatala.

Általános Asbestáru-gyár.

Ő császári és királyi Fensége Salvator Lipót Főherceg rendkívül meg van elégedve az Asbesttalppal bélelt cipőkkel. Ő Fensége hosszabb gyalog kiránduláson használta e cipőket és érezte, hogy lábai nem fáradtak úgy el, mint más, közönséges cipőknél. Küldök egy pár vadász-cipőt, hogy annak a mintájára készítsenek másikat Asbestbéléssel, ugyanannál a cipőszénnél s aztán küldjék ide.

Hisszük, hogy e vadász-cipők ép oly jók lesznek és ép oly megfelelők, a mint megfelelők voltak a szaloncipők.

Zágráb, 1898. július hó 8-án.

KRAHL huszárcapitány.

Magyarország volt miniszterelnöke, a közigazgatási bíróság volt elnöke a következőket írja:

Tisztelt Doktor ur!

Az Asbesttalpbélésű cipők kitűnőnek bizonyultak, szilárdan és puhán járok; megszünt minden lábfájásom, úgy, hogy — azt hiszem — lábbajom semmi további orvoslást nem igényel.

Szíves tanácsát köszöni

Dánoson, 1897. évi szeptember 17-én.

tisztelő hiva

WEKERLE SÁNDOR.

Ne viseljünk cipőt a szab. Asbesttalp nélkül.

Nincs többé lábfájás!

Sem tyukszem, sem izzadós láb, sem
bőrkevényedés, sem lábdaganat, sem
lábégés.

Rövid idei viselés után megkönnyebbül a járása annak, ki cipőjét dr. Högyes-féle, az egész világon szabadalmazott Asbesttalpbéléssel látja el.

Kettősvastagságu 1 frt 20 kr., egyszerű 60 kr., homoktalp 40 kr. gyermekeknek fele.

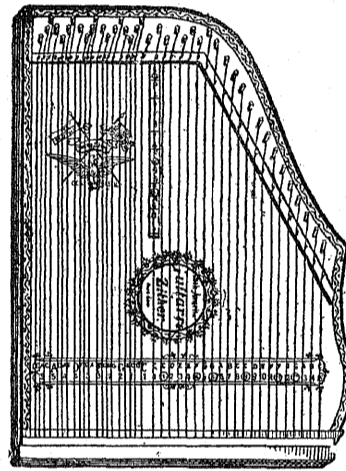
Az Asbesttalpbélés kitűnőségét legjobban bizonyítja, hogy a cs. és kir. közös hadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 22,500 pár szállított.

Szétküldés csakis utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése mellett. Felvilágosítások, prospektusok és köszönetnyilvánítások ingyen.

Viszonteladónak megfelelő árengedmény.

Asbestáru gyár bet. társ. VI. Sziv-utca 18. BUDAPEST.

Hajdumegyében egyedüli elárúsító raktár TOLNAY DÁNIEL cipőkereskedése (75.) 2—40. Debreczenben, hová a levélbeli rendelmények is intézendők.

Minden kótáismeret nélkül bárki játszani tud
egy óra alatt

a legújabb szab. lalmazott és hangol
készülékkel ellátott
német-amerikai

Gitár ceterán,

mely a legszebb és legkellemesebb szórakozás.
Ára: iskola — 6 legszebb magyar, va. y
német darabbal — hangjegytartó-, ku cs-,
gyűrű- és tokkal 8 frt. Az összeg be-
küldése esetén portómentesen.

Kizárólagos elárúsító:

REMÉNYI MIHÁLY.

m. kir. szab. műhangszeripar telepe.

Budapest, Király-utca 44. sz.

Ajánlja dúsan felszerelt raktárát, mindennemű fuvó-, ütő- és vonós hangszerekben — a legújabb szerkezetű czimbalmokban — mechanikai hangszerek — harmonikák és hurokban.

Az összes hangszerek szakszerű javítása jótállás mellett.

Kivitel nagyban és kicsinyben.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Tisztelettel értesítjük mindazon t. cz. vállalkozó, építész, építőmester urakat és az igen tisztelt építetők közönséget, kik — miután az utóbbi hetekben csertéglát készletünk elfogyott, — így kénytelenek voltak szükségletüket másutt beszerezni, hogy téglagyárainkban a gyártás annyira előrehaladt, miszerint a mai naptól kezdve már szívesen szolgálhatunk:

a legjobb körkemenczei csertéglával.

Továbbá ajánlunk körkemenczékben égetett vastéglákat sertészilárdak és járdák kirakásához. Sima nyers falazati téglát gépen készítve.

Szénnel égetett lapos és kupás cserepet.

Műtéglát, konyha és folyosók burkolásához hat- és négyszögletes alakban. A legnagyobb mérethben készült teljesen kiszáradt vályogot.

Kívánatra mintakártya és árjegyzékkel szívesen szolgálunk.

Vidéki megrendelések és vasúti szállítmányok a legnagyobb gondal csomagolva, mórskelt fuvardíj felszámítása mellett gyorsan és pontosan teljesítetnek.

Utalványok válthatók a társaság irodájában: Széchenyi-utca 21. szám. — Telefon 71. szám.

Megrendelések házhoz szállítva is elfogadtnak.

Teljes tisztelettel

Berger Jenő és Horváth János

„Első Debreczeni Téglagyár-Társaság“

Debreczenben.

(80.) 1—3.

Bikszádi

árlappal

és ismertető

könyvecskével

bérmentve szolgál

A

KUTKEZELOSÉG

BIKSZÁD,

(Szatmármegye.)

Bikszádi

A
ásványos gyógyvizet,

mely egyedüli a maga nemében, több hírneves egyetemi orvostanár és hírneves vidéki orvosok, hatásánál fogva fölébe helyezik a külföldi és drága Selters és Gleichenbergi vizeknek. Gyógyító hatása a bikszádi ásványos gyógyviznek kitűnően bevált idült és heveny légcsőhurut, hangszálag hurut, vérköpés ellen. Nagy konyhasó tartalmánál fogva vérhányás, tüdőesúcs hurutnál és kezdődő gümőkór-nál, továbbá kitűnő eredményt értek el a BIKSZÁDI VIZ alkalmazása által emésztetlenség, idült- és heveny-gyomorhurut, máj- és epe-hólyagbántalomnál, a belek renyhe működésénél, vesehomokban szenvedőknel, görvélykóros daganatoknál, heveny és idült női bántalmaknál, mint specificum vált be.

Bikszádi víz bérleje s a sztojkai víz főelárúsítói:

ALMER LAJOS és KÁROLY

nagybányai lakosok.

Sztojkai ásványvizet,

mint Erdély gyöngyét, nem hiába nevezték el magyar carlsbadi víznek, mert tényleg annak gyógyhatása, a szigoru diéta betartásával: idült gyomorbántalom, máj- és epehólyag, valamint epekő bajoknál, nemkülönbön **czukorbetegségnél** alkalmazva, valóságos csodákat művel, kitűnő hatása a **Sztojkai ásványviz** a légzőszervek összes bántalmainál, valamint a női bajok és görvélykóros bántalmaknál is. — A Sztojkai ásványviz dús szénsav-tartalmánál fogva, akár borral, akár gyümölcszörppel vegyítve, mint kellemes üdítő ital, pártját ritkítja. A Sztojkai ásványviz hosszas használata az ép szervezetben elváltozást nem idéz elő s így a rozsz ivóvizet is pótolja bármely vidéken, annyival is inkább, mert hosszabb állás után nem csapódnak ki belőle a szilárd alkotó részek, mely tulajdonsága lehetővé teszi a tengeren túli szállítást.

(48) 8—10

Sztojkai

árlappal

és ismertető

könyvecskével

bérmentve szolgál

A

forráskezelőség

SZTOJKA,

Szolnok-Doboka m.

Első cs. és kir. osztrák-magyar kizárólag szab.

HOMLOKZAT-FESTÉK-GYÁR

Kronsteiner Károly, Bécs, III., Hauptstrasse 120. (saját házában.)

Kitüntetve arany éremekkel

Főhercegi és hercegi uradalmak, cs. és kir. katonai intézőségek, vasutak, iparibánya és gyári társulatok, építési vállalatok, építőmesterek, ugyszintén gyári és ingatlan tulajdonosok szállítója. E homlokzat-festékek, melyek mészen feloldható, száraz állapotban poralakban 40 különböző mintában kilónként 16 król felfelé szállíttatnak és a mi a festék szűrítettségét illeti, azonos az olajfestékekkel. Mintakártya, ugyszintén használati utasítás kívánatra ingyen és bérmentve küldetik. (37.) 9—15.